

ЕЛКА ПЕТРОВА КЪТОВА
ПРОФЕСОР, ДОКТОР НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ
НАУКИ
(27.10.1919 г. – 21.12.2012 г.)

ст.пр. Ганка Йорданова Николова
Катедра „Предучилищна педагогика“ на бивш ИДНУ
„Н.К.Крупская“, гр. София

Резюме: Професор дпн Елка Петрова е с неоценим принос в развитието на Педагогиката теорията и практиката на предучилищното възпитание България. Изключително ерудирани учен и преподавател, прекрасен родител, колега и голям човек.

Професор дпн Елка Петрова оставя широка диря в История на педагогиката и на българското образование.

1. Биографични данни:

Проф. д-р на педагогическите науки Елка Петрова е родена на 27.10.1919 г. в село Обручище, околия Харманлийска, окръг Старозагорски. Произхожда от многодетно семейство. Тя е шестото най-малко дете на родителите си (2 братя и 4 сестри).

Детството ѝ преминава в родното село.

След 1933 г. семейството се заселва в гр. София.

Елка Петрова завършва гимназия в гр. София.

Дипломира се по специалност: Педагогика на СУ „Кл. Охридски“, Философско-исторически факултет и втора специалност: Руска филология.

Неин съпруг и съратник е Иван Павлов – педагог, професор към Научен институт „Тодор Самодумов“ и дългогодишен директор на 18-та гимназия в гр. София. Той в единомислие преживява обществените и лични проблеми и благополучия с нея.

Отглеждат дъщеря Валентина Павлова Йончева /Валя/, която продължава като неин последовател да радва деца от предучилищна възраст с професионализъм на музикален педагог.

Проф.д.п.н Елка Петрова всеотдайно се грижи за прекрасния си внук Николай, който ѝ запълва, осмисля и

ELKA PETROVA KUTOVA
PROFESSOR, DOCTOR OF PEDAGOGICAL
SCIENCES
(27.10.1919 – 21.12.2012)

Head ass. Ganka Yordanova Nikolova
Department “Preschool education”, former IKST
“N.K.Krupska”, Sofia

Abstract: Professor DSc Elka Petrova’s invaluable contribution to the development of pedagogy theory and practice of preschool education Bulgaria. Extremely is erudite scholar and teacher, a wonderful parent, a colleague and great person.

Professor DSc Elka Petrova leaves a trace in the history of pedagogy and Bulgarian Education.

1. Biographical information:

Prof. Dr. of Pedagogical Sciences Elka Petrova was born on 27.10.1919 in Obruchishte, in the district of Harmanli. She was a descendant of a family with many children. She was the sixth youngest child of her parents (2 brothers and 4 sisters).

Her childhood took place in the village of her birth.

After 1933 her family moved to Sofia.

Elka Petrova finished a high school in Sofia.

She graduated with the following subjects: Pedagogy at SU “Kliment Ohridski”, Philosophical-historical faculty and Russian Philology as a supplementary subject.

Her husband and a companion was Ivan Pavlov – pedagogue, professor at Scholarly Institute “Todor Samodumov” and also the principal of the 18-th High School in Sofia for many years. He lived together with her public and personal problems and prosperities.

They raised a daughter, Valentina Pavlova Yovcheva /Valia/, who, as a follower to her mother, continues to make children under school age happy with the professionalism of a musical pedagogue.

олекотява дните.

Любящо и грижливо съчетава семейния ангажимент с обществената си ангажираност.

Умира на 21.12.2012 г. в гр. София след продължително боледуване.

2. Научна и академична дейност

- През 1950 - 1952 г. поставя началото на Висшия методически кабинет в Министерството на народната просвета и организира първите научно-практически конференции.

- През 1953 г. издава списание „Предучилищно възпитание“, на което тя е първи главен редактор до 1997 г. (т.е. 35 години интелектуална и организационна всеотдайност на национално и международно равнище).

- Проф. д-р на педагогическите науки Елка Петрова е член на ръководството на Единния център на Българската академия на науките и СУ „Климент Охридски“, създаден през 70-те години на ХХ век.

- През 1974 г. учредява Катедра по Предучилищна педагогика към СУ „Кл. Охридски“ и я ръководи до 1989 г. (15 календарни години е ежедневно и напрегнато ангажирана с управленски и научни задачи).

- Дългогодишен член е на ръководството на Специализирания научен съвет по Педагогика и Психология към ВАК (Висша атестационна комисия).

- Член е на ВАК към Министерския съвет в продължение на 14 години.

- През 1986 г. проф. д.п.н. Елка Петрова учредява и ръководи 1-та за България Национална секция по Предучилищна педагогика.

- Председател е на Съвета за детски играчки.

- Проф. д-р п.н. Елка Петрова е доктор хонорис кауза на Югозападен университет „Неофит Рилски, гр. Благоевград.

- Почетен член на ОМЕР.

3. Основни научни трудове

1. През 1953 г. излиза първата българска „Методика за запознаване детето с природата“ от Елка Петрова, Ал. Деянова, М. Семкова и А. Узунова. Книгата служи за ръководство на детските учителки и учебник за курсистките в Институтите за подготовка на детски учители.

2. През 1953 г. издава „Методика на обучение по Роден език в детските градини“ - Елка Петрова, Маргарита Чернева, М. Стоянова и Снеж. Македонска.

3. Петрова, Ел. (1955) Да подобрим методите на работа в методическите кабинети. Предучилищно възпитание, 4, 1-7.

4. Петрова, Ел. (1956) Формиране на общи понятия

Prof. DSc Elka Petrova selflessly looked after her lovely grandson Nikolay, who filled up and assuaged her life.

Lovingly and mindfully she combined the family life with her public obligations.

She passed away on 21.12.2012 in Sofia after a continuous illness.

2. Scientific and academic work

- In 1950 - 1952 she founded the High Methodical Cabinet in the Ministry of Public Education and organized the first academically conferences.

- In 1953 she published the „Preschool Education“ magazine. She was the first editor-in-chef until 1997 (i.e. 35 years of intellectual and organizational dedication at a national and international level).

- Prof. DSc Elka Petrova was a member of the management of the United center of Bulgarian Academy of sciences and SU „Kliment Ohridski“ – founded in the 70s of XX century.

- In 1974 she founded the Department of Preschool Education at SU „Kliment Ohridski“ and headed the department until 1989 (for 15 years she has been daily and stressfully obligated with management and academic tasks).

- Long-time member of the management of Specialized scientific council of Pedagogy and Psychology at the Higher Attestation Commission.

- Member of Higher Attestation Commission of Ministers for 14 years.

- In 1986 г. Prof. DSc Elka Petrova established and headed the first for Bulgaria National section for Preschool Pedagogy.

- President of the council for Children’s Toys.

- Prof. DSc Elka Petrova is a Doctor Honoris Causa of the Southwest University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad.

- An honorable member of “OMER”.

3. Basic scientific works

1. In 1953 the first Bulgarian „Methods of getting the child familiar with nature“ was published by Elka Petrova, Al. Deianova, M. Semkova and A. Uzunova. The book serves as a manual for kindergarten teachers and as a study book for the students in the Institutes for preparation of kindergarten teachers.

2. In 1953 she published „Methods of teaching the maternal language in kindergartens“ - Elka Petrova, Margarita Cherneva, M. Stoianova and Snezh. Makedonska.

3. Petrova, El. (1955) Let us improve the

у децата от детската градина. С., Изд. Народна просвета.

5. Петрова, Ел. (1957) За планиране на учебно възпитателна работа в детската градина. Учителско дело, 452, 16.

6. Елка Петрова - през 1957 г. издава книга „Трудови умения и навици във връзка с бита в детската градина“.

7. През 1961/62 г. издава Нови програми за работа в детската градина за 4-те възрастови групи, съобразени с особеностите на нашия български бит и език и природни условия.

8. Петрова, Ел. (1964) Проблеми на Сюжетно ролева игра. С., Изд. Народна просвета,

9. Петрова, Ел. (1967) Единство на основните дейности при възпитанието на децата от предучилищна възраст. С., Изд. Народна просвета.

10. Петрова, Ел., Димка Стоицова. (1967) Формиране на нравствено поведение чрез основните дейности. С., Изд. Народна просвета.

11. Петрова, Ел. (1970) Формиране на нравствено поведение в колективните дейности на децата. С., Изд. Народна просвета.

12. Петрова, Ел., М. Чернева. (1973) Предучилищна педагогика. Учебник за Институтите за подготовка на детски учителки. С., Изд. Народна просвета.

13. Доц.д-р на п.н. Петрова Елка (1975) Играта и нравственото формиране на детската личност. (Психолого-педагогическо изследване). Редактор Русанка Паскалева. Изд. Народна просвета, С.

14. Петрова, Ел. и други. (1976) Предучилищна педагогика. Учебник за Институтите за детски учителки. С., Изд. Народна просвета.

15. Проф. Петрова, Ел. (1976) Овладяване на родния език в детската градина, С.

16. Петрова, Ел. (1977) Предучилищна педагогика, С., Изд. Народна просвета.

17. Петрова, Ел. (1977) Предучилищна педагогика. С., Изд. Наука и изкуство.

18. Петрова, Ел. (1977) Предучилищна подготовка. С., Изд. Наука и изкуство.

19. (1978) Подготовка на децата за училище. Сборник „Социално нравствена подготовка на децата от предучилищна възраст за училище“. С.

20. Петрова, Ел. (1978) Дискусионни проблеми на трудовото възпитание в предучилищна възраст. Предучилищно възпитание, 10.

21. Петрова, Ел. (1983) Теоретични основи на Новата програма за възпитателна работа в детската градина, Предучилищно възпитание, 4.

22. Петрова, Ел. (1984) Играта в педагогическия

methods of work at methodical cabinets. Preschool education, 4, 1-7.

4. Petrova, El. (1956) General concept formation in children from kindergarten. Sofia, SP Public Education.

5. Petrova, El. (1957) About the planning of the educational work in kindergarten. Teacher's labor, 452, 16.

6. Elka Petrova - in 1957 she published the book „Work skills and habits about the bits in the kindergarten“.

7. In 1961/62 she published New programs about work in the kindergarten for the 4 age groups, consistent with the Bulgarian lifestyle.

8. Petrova, El. (1964) Problems of the subject-role games. Sofia, SP Public Education.

9. Petrova, El. (1967) Until of the basic activities when educating the children of preschool age. Sofia, SP Public Education.

10. Petrova, El., Stoitsova, D. (1967) Formation of moral behavior through basic activities. Sofia, SP Public Education.

11. Petrova, El. (1970) Formation of moral behavior in team activities of children. Sofia, SP Public Education.

12. Petrova, El., M. Cherneva. (1973) Preschool pedagogy - a study book for Institutes for preparation of preschool teachers. Sofia, SP Public Education.

13. Assoc. prof. PhD Elka Petrova (1975) The game and moral formation of the children's personality. Editor Rusanka Paskaleva. (Psychological-pedagogical research). Sofia, SP Public Education.

14. Petrova, El. and others. (1976) Preschool pedagogy. Study look for Institutes for kindergarten teachers. Sofia, SP Public Education.

15. Prof. Petrova, El. (1976) Mastering maternal language in kindergarten. Sofia.

16. Petrova, El. (1977) Preschool pedagogy. Sofia, SP: Public Education.

17. Petrova, El. (1977) Preschool pedagogy. Sofia, SP: Science and Art.

18. Petrova, El. (1977) Preschool pedagogy. Sofia, SP: Science and Art.

19. (1978) Preparation the children for school. Miscellany „Social and moral preparation of the children of preschool age for school“. Sofia.

20. Petrova, El. (1978) Debatable problems of labor education in preschool age. Preschool education, 10.

21. Petrova, El. (1983) Theoretical basis of the New program for educational work in kindergarten.

процес. Предучилищно възпитание, 2, 2-3.

23. Проф. д-р Елка Петрова. (1984) Самостоятелност и творчество на детето в дейността по избор. Предучилищно възпитание, 5, 2-5.

24. Проф. д-р Елка Петрова: Ръководител на катедра по Предучилищна педагогика към СУ „Кл. Охридски“ (1984) Комплексният подход - условие за цялостно формиране на детската личност. Предучилищно възпитание, 12.

25. Под редакцията на проф. д-р Е. Петрова, одобрена от МНП по предложение на комисия от авторски колектив, (1984) се издава Програма - Книга за учителя за I, II, III и IV-та групи на детската градина. С., Държавно издателство Народна просвета.

4. Признание

Република България и признателните българи награждават професор доктор на педагогическите науки Елка Петрова с множество високи държавни и ведомствени отличия, сред които с особена си ценност блестят:

- Орден „Крил и Методий“ I-ва степен, 1977 год.
- Орден „Георги Димитров“, 1982 год.
- Звание „Заслужил учител“, 1983 год. и др.

Като научен ръководител на студенти и докторанти, професор доктор на педагогическите науки Елка Петрова умело и доброжелателно с вещина и ерудиция насочва към проучване, коментар и интерпретация на непрекъснатия процес в учебно-възпитателната работа.

„Пример е на всички нас – да живеем пълноценно и професионално!

Прекрасна жена - съпруга!

Велика майка!

Остава неизлечима следа в българското предучилищно възпитание” – I-ва степен на българското образование, както оценява и доц. д-р Маргарита Колева – декан на факултета по педагогика, Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград в оповестяване на кончината ѝ.

Използвана литература:

1. Колева, М. (2013) Проф. д-р Елка Петрова - Една незаличима следа в българското Предучилищно образование (1919 – 2012). Педагогика, 1, 154.
http://www.azbuki.bg/component/docman/doc_view/715-inmemoriam012013?Itemid=346

Preschool education, 4.

22. Petrova, El. (1984) The game at the pedagogical process. Preschool education, 2, 2-3.

23. Prof. DSc Elka Petrova. (1984) Independence and creativity of the child in activity by choice. Preschool education, 5, 2-5.

24. Prof. DSc Elka Petrova: Head of Department of Preschool Pedagogy at SU “Kliment Ohridski” (1984) The complex approach – a condition for entire formation of child’s personality. Preschool education, 12.

25. Under editing of Prof. DSc Elka Petrova, approved by Ministry of Public Education under a request of a committee of authors, (1984) was published a Program – Book for the teacher for I, II, III and IV-th groups in kindergarten. SP Public Education.

4. Acknowledgement

Republic Bulgaria and the grateful Bulgarians awarded Professor Doctor of Pedagogical sciences Elka Petrova with many prestigious national and department awards, among which, with their particular importance, shine:

- Order “Ciril and Methodius” I-st degree, 1977;
- Order “Georgi Dimitrov”, 1982;
- Title “Honored teacher”, 1983.

As a supervisor of university graduates and postgraduates - Professor Doctor of Pedagogical sciences Elka Petrova – skillfully and proficiently directed to researching, commenting and interpretation in the continuous process of academic and education work.

“She was an example to all of us – to live your life fully and professionally!

A wonderful woman – wife!

A great mother!

She left an everlasting trace in the Bulgarian preschool education” – First degree of the Bulgarian education, which was also valued by Associate Professor Doctor Margarita Koleva - dean of the faculty of Pedagogy at the Southwest University “N. Rilski”, Blagoevgrad as a eulogy to her decease.

References:

1. Koleva, M. (2013) Prof. Dr Elka Petrova – An indelible mark in Bulgarian Preschool education (1919–2012). Pedagogy, 1, 154.
http://www.azbuki.bg/component/docman/doc_view/715-inmemoriam012013?Itemid=346